

Ügyszám: NAIH-1881-5/2013/H
Ügyintéző:
Tárgy: diákok személyes
adatainak nyilvánosságra
hozatala az interneten

HATÁROZAT

Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 61. § (1) bekezdése f) pontja alapján a Budapest Főváros XV. Kerületi Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzat Hubay Jenő Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Pedagógiai Szakkönyvtár (a továbbiakban: Zeneiskola) (1153 Budapest, Bocskai u. 70-78.)

**100 000Ft , azaz Egyszázezer forint
adatvédelmi bírság megfizetésére kötelezem.**

A bírságot a határozat jogerőre emelkedését követő 15 napon belül a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság központosított bevételek beszedése célelszámolási forintszámlája – 10032000-00319425-30006009 – javára kell megfizetni. Az összeg átutalásakor, kérem hivatkozzon a NAIH-1881/2013.BÍRS. számra.

A bírságot megfizetni a pénzforgalom lebonyolításáról szóló 18/2009. (VIII.6.) MNB rendelet 25.§ a) pontjának aa) alpontjában (utalás), b) pontjának bb) alpontjában (készpénzfizetés fizetési számlára), c) pontjának ca) alpontjában (készpénzátutalás) felsorolt fizetési módok formájában lehet. A kötelezettség teljesítése során irányadó ugyanezen rendelet VI. fejezete, azzal a kitételrel, hogy a Hatóság épületében nincs lehetőség a bírságösszeg befizetésére.

A bírság meg nem fizetése esetén a kiszabott összeget a befizetési határidő utolsó napját követő naptól késedelmi pótlék terheli, melynek mértéke a mindenkor érvényes jegybanki alapkamat kétszerezésének 365-öd része. A meg nem fizetett bírság és késedelmi pótlék köztartozásnak minősül, melynek behajtása adók módjára történik.

A hatósági eljárás kapcsán eljárási költség nem merült fel, ezért annak megállapításáról és viseléséről nem rendelkezem.

E döntés ellen közigazgatási úton jogorvoslatnak helye nincs, de a közléstől számított 30 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz címzett, azonban a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz benyújtandó keresettel lehet kérni annak bírósági felülvizsgálatát.

A tárgyalás tartása iránti kérelmet a keresetben jelezni kell. A teljes személyes illetékmentességben nem részesülők számára a bírósági felülvizsgálati eljárás illetéke 30 000 Ft, a per tárgyi illetékfeljegyzési jogos.

INDOKOLÁS

I. Az eljárás menete

2013. május 6-án beadvány érkezett a Hatósághoz, melyben a bejelentő azt kifogásolta, hogy valaki több száz diák személyes adatait (név, oktatási azonosító, nem, születési hely és idő, anyja neve, apja neve, állampolgárság, lakhely, tanszak, tanár és iskola neve) hozta nyilvánosságra a www.4shared.com címen elérhető fájlmegosztó honlapon keresztül.

A Hatóság 2013. július 15-én kelt NAIH-1881/2013/H. számú értesítésével az adatvédelmi hatósági eljárás megindításáról tájékoztatta a Zeneiskolát, a NAIH-1881-2/2013/H. számú végzésével pedig a tényállás tisztázása érdekében várt választ.

A Hatóság több alkalommal is ellenőrizte a <http://dc185.4shared.com/doc/VgCYhSR5/preview.html> honlap tartalmát annak céljából, hogy azon megtalálható-e a bejelentett táblázat, és ha igen, milyen adattartalommal. A Hatóság megállapította, hogy a bejelentésben szereplőn kívül, még két hasonló táblázat is megosztásra került a www.4shared.com címen elérhető fájlmegosztó honlapon keresztül, melyek a diákok személyes adatait tartalmazták. A Hatóság rögzítette és lementette a talált táblázatokat, valamint feljegyzés formájában dokumentálta azokat. Az utolsó táblázat 2013. július 12-én lett rögzítve.

A táblázatok a következő adatokat tartalmazták: oktatási azonosító, neme, viselt előnév, viselt utónév, születési hely, születési idő, anyja neve előnév, anyja neve utónév, apja neve, állampolgárság1, állampolgárság2, lakhely (ország, helység, irsz, köztér, köztér jelleg, hsz., lakhely pontosítás), tartózkodási hely (ország, helység, irsz., köztér, köztér, jelleg, hsz., tartózkodási hely pontosítás) e-mail cím, jogviszony kezdete, jogviszony vége, tanszak, tanár, melléktárgy, melléktárgy tanár, iskola, beírási napló.

2013. október 22-én már nem volt elérhető egyik táblázat sem a fent megnevezett címen.

A Hatóság 2013. július 15-én kelt, NAIH-1881-2/2013/H. számú kipoztázott végzése a nyár folyamán kétszer, 2013. július 30-án és augusztus 22-én visszaérkezett a Hatósághoz nem kereste jelzéssel. A nyári szünet miatt a Zeneiskola a harmadik újraküldés után, 2013. szeptember 9-én vette át a Hatóság levelét, azonban a rendelkezésre álló 15 napon belül nem érkezett válasz a Zeneiskola részéről. Ezek után a Hatóság 2013. október 22-én ismételten felhívta a Zeneiskolát, hogy haladéktalanul adjon tájékoztatást a végzésben foglaltakra. Miután a Zeneiskola továbbra sem adta meg a kért tájékoztatást, a Hatóság 2013. november 27-én kelt végzésében helyszíni ellenőrzést rendelt el 2013. december hó 4. napjára.

A helyszíni ellenőrzés során a Zeneiskola képviselőjében az iskola igazgatója és a rendszergazda az alábbiakról adtak tájékoztatást:

A nyár folyamán az iskolában igazgatóváltás történt és ezzel együtt a munkatársak körében is voltak változások. Az új igazgató 2013. augusztus 16-án kezdte meg a munkát.

Miután a hatósági iratokból értesült az igazgató a honlapra kikerült adatokról, belső vizsgálatot folytatott le. A vizsgálat során kiderült, hogy a korábbi iskolatitkár tette fel az adatokat erre a fájlmegosztó oldalra, az adatok nagyobb biztonsága érdekében. Az iskolatitkár feladata volt az adatok rögzítése, táblázat formátumba történő mentése és feltöltése. Nem volt szándéka jogsérelem okozása, biztonsági mentés céljából tette fel a táblázatokat a megjelölt honlapra úgy, hogy arról senkivel nem egyeztetett.

A Zeneiskola vizsgálata során törölték a táblázatokat és az accountot is, azaz a jelszóval ellátott fiókot, mely alatt az adatok feltöltése történt. Ezután már az internetes kereső segítségével sem lehetett megtalálni a táblázatokat vagy azok tartalmát.

A belső vizsgálat során továbbá átvizsgálták az iskola minden számítógépét, az ezekhez való hozzáférést, majd módosították a jelszavakat, záratokat cseréltek az irodák ajtaján és az érintett kollégák oktatást kaptak az adatkezelésről.

Folyamatban van az iskola szervezeti és működési szabályzatának módosítása is, beleértve az Iratkezelési- és a Szoftverkezelési szabályzatot. Az igazgató az adatvédelmi szabályzat megalkotását is tervbe vette, valamint kiemelte, hogy az eset tanulságait figyelembe veszik a szabályzatok módosítása során.

Az iskola adatkezeléséről az alábbi tájékoztatást adták a helyszíni ellenőrzés során:

Minden tanév elején megtörténik az adatbázis elkészítése. A szülők megadják a tanulók adatait és az iskola ez alapján pontosítja a már meglévő adatokat és nyilvántartásba veszi az újakat. Van egy papír alapú nyilvántartás, és egy elektronikus nyilvántartás, ami a Köznevelés Információs Rendszerének (továbbiakban: KIR) része, melyet az Oktatási Hivatal működtet. Ezen kívül készül egy táblázat abból a célból, hogy az adatokat ellenőrizni tudják, mivel a KIR keretében az igen nehézkes.

A KIR felülete nem igazán felhasználóbarát, ezért duplikált adatbázist kell létrehozni, mert a felület nem alkalmas az adatok ellenőrzésére. Az adatok változása miatt évente, minden tanév elején letöltik a KIR honlapjáról táblázat formában az adatokat és e táblázat alapján ellenőrzik az adatok helyességét, pontosságát és naprakészségét.

Az igazgató közoktatási szakértőként már jelezte a KIR felhasználási nehézségeit az rendszer üzemeltetőinek.

A Hatóság munkatársait az igazgató arról tájékoztatta, hogy azért nem adtak választ a végzésben foglaltakra, mert nagy volt a munkateher az év elején. Az iskolába 968 diák jár és 73 tanár dolgozik, ami által az adatkezelési és munkaügyi feladatok jelentős munkát jelentenek, különösképpen a személyi változások után.

II. Alkalmazott jogszabályok

Az Infotv. 3. § 1. pontja szerint érintett: bármely meghatározott, személyes adat alapján azonosított vagy - közvetlenül vagy közvetve - azonosítható természetes személy;

Infotv. 3. § 2. pontja: „*személyes adat*: az érintettel kapcsolatba hozható adat - különösen az érintett neve, azonosító jele, valamint egy vagy több fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző ismeret -, valamint az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés.”

Infotv. 3. § 10. pontja: „adatkezelés: az alkalmazott eljárástól függetlenül az adatokon végzett bármely művelet vagy a műveletek összessége, így különösen gyűjtése, felvétele, rögzítése, rendszerezése, tárolása, megváltoztatása, felhasználása, lekérdezése, továbbítása, nyilvánosságra hozatala, összehangolása vagy összekapcsolása, zárolása, törlése és megsemmisítése, valamint az adatok további felhasználásának megakadályozása, fénykép-, hang- vagy képfelvétel készítése, valamint a személy azonosítására alkalmas fizikai jellemzők (pl. ujj- vagy tenyérnyomat, DNS-minta, íriszkép) rögzítése.”

Infotv. 3. § 12. pontja: „nyilvánosságra hozatal: az adat bárki számára történő hozzáférhetővé tétele.”

Infotv. 5. § (1) bekezdése: „személyes adat akkor kezelhető, ha ahhoz az érintett hozzájárul, vagy ha azt törvény vagy - törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben - helyi önkormányzat rendelete közérdeken alapuló célból elrendeli (a továbbiakban: kötelező adatkezelés).”

Infotv. 7. § (1) bekezdése: Az adatkezelő köteles az adatkezelési műveleteket úgy megtervezni és végrehajtani, hogy az e törvény és az adatkezelésre vonatkozó más szabályok alkalmazása során biztosítsa az érintettek magánszférájának védelmét.

Infotv. 7. § (2) bekezdése: Az adatkezelő, illetve tevékenységi körében az adatfeldolgozó köteles gondoskodni az adatok biztonságáról, köteles továbbá megtenni azokat a technikai és szervezési intézkedéseket és kialakítani azokat az eljárási szabályokat, amelyek e törvény, valamint az egyéb adat- és titokvédelmi szabályok érvényre juttatásához szükségesek.

Infotv. 7. § (3) bekezdése: Az adatokat megfelelő intézkedésekkel védeni kell különösen a jogosulatlan hozzáférés, megváltoztatás, továbbítás, nyilvánosságra hozatal, törlés vagy megsemmisítés, valamint a véletlen megsemmisülés és sérülés, továbbá az alkalmazott technika megváltozásából fakadó hozzáférhetetlenné válás ellen.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 41. § (4) bekezdése határozza meg, hogy a köznevelési intézmény a gyermek, tanuló mely adatait tartja nyilván.

III. A Hatóság megállapításai

Az eljárás során bizonyítást nyert, hogy a nevezett honlapra a Zeneiskola egyik munkatársa töltötte fel a táblázatokat, és ezáltal több száz érintett személyes adatait hozta nyilvánosságra.

A táblázatban szereplő adatok a Zeneiskola diákjainak adatai, melyek személyes adatoknak minősülnek. Ezen adatok kezelését a Zeneiskola a köznevelési törvény alapján végzi, e törvény azonban nem tartalmaz felhatalmazást az adatok nyilvánosságra hozására, ezért e tekintetben a Zeneiskola jogsértést követett el.

A Hatóság megállapította, hogy a Zeneiskola megsértette az Infotv. 5. § (1) bekezdését, miszerint nem rendelkezett megfelelő joggal az adatok nyilvánosságra hozatalához, valamint az Infotv. 7. § (2)-(3) bekezdéseiben előírt adatbiztonsági követelményeket nem tartotta be. A védendő személyes adatoknak egy olyan helyen történő tárolása, amelyhez gyakorlatilag bárki bármikor hozzáférhet, nyilvánvalóan nem tesz eleget annak a jogalkotói elvárásnak, hogy az adatokat védeni kell az illetéktelen hozzáféréstől.

A korábbi iskolatitkár téves információk alapján, az adatok nagyobb biztonsága érdekében éppen egy nem biztonságos megoldást talált, és így töltötte fel az adatokat egy bárki által elérhető felületre. Ennek okán nyilvánossá tette az adatokat. Az adatok nyilvánosságra hozatalához nem rendelkezett joggal a Zeneiskola.

A Zeneiskola a jogellenességet megszüntette, amint az igazgató tudomást szerzett a Hatóság eljárást megindító végzése alapján a nevezett cselekményről. A jogszerű állapotot helyreállította azáltal, hogy törölte a táblázatokat, valamint belső vizsgálatot is lefolytatott és mindent megtett az adatok jövőbeni nagyobb biztonsága érdekében.

A Hatóság az eljárás során figyelembe vette, hogy a Zeneiskola igazgatója, bár a Hatóságot nem tájékoztatta, - amint értesült az adatok jogellenek kezeléséről - azonnal megtette a szükséges intézkedéseket és a nyilvánosságra hozott táblázatok törléséről gondoskodott.

Megállapítható továbbá, hogy a KIR rendszerben végzett adatkezelésen, nyilvántartás vezetésén túlmenően az iskola egy másik, excel táblázat formájában vezetett helyi nyilvántartásban is rögzíti a diákok személyes adatait, és ennek használatával kontrollálja az adatváltozásokat. Tehát a Zeneiskola „duplikált” adatkezelést végez, vagyis két elektronikus nyilvántartásban kezeli ugyanazon adatokat, holott a KIR rendszere éppen azt a célt szolgálja, hogy egységes szakmai szempontok szerint felületet és segítséget nyújtson az intézményeknek az adatkezelési tennivalók ellátásához, és ennek érdekében szolgáltatásokat nyújtson. Azonban a KIR rendszer hiányosságai miatt a Zeneiskola így vezeti át az adatváltozásokat és ily módon tudja biztosítani az adatok pontosságát. A Zeneiskola ezen, többes adatkezelése adatvédelmi szempontból nem támogatandó, az adatbiztonsági követelmények érvényesülését nem szolgálja megfelelően. Mivel azonban erre az adatkezelésre a Zeneiskola a KIR működésének hiányosságai miatt kényszerül – amelyek a szoftverfejlesztési munkálatok során remélhetőleg megszűnnek – ezért a Hatóság e vonatkozásban megállapítást nem tesz.

IV. Alkalmazott szankció és eljárási szabályok

Az Infotv. 61. § (1) bekezdésének f) pontja értelmében a Hatóság a 61. § (3) bekezdése szerinti, százezer forinttól tízmillió forintig terjedő bírság kiszabására jogosult jogellenes adatkezelés megállapítása esetén. A bírság összegét a Hatóság jogszabályon alapuló mérlegelési jogkörében eljárva az Infotv. 61. § (4) bekezdése alapján határozta meg.

A Hatóság az Infotv. 61. § (3)-(4) bekezdései alapján, az ügy összes körülményének figyelembevételével a jogsértés miatt indokoltnak tartotta bírság kiszabását a Kötelezetre nézve.

A bírság összegét a kiszabható legkisebb összegben határozta meg. A bírság mértékét csökkentette, hogy a Zeneiskola az eljárás alatt megszüntette a jogsértő állapotot és az eddigi eljárása felülvizsgálatát lefolytatta. A Hatóság a bírság kiszabása során ugyanakkor figyelembe vette az ügy összes körülményét, a jogsértés súlyát, ezen belül különösen azt, hogy jelentős számú érintett személyes adata került a jogsértés folytán jogellenesen nyilvánosságra, és megállapította, hogy a Hatóság eddigi gyakorlata alapján nem lehet eltekinteni a bírság kiszabásától.

Jelen határozat a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 71. § (1) bekezdésén és a 72. § (1) bekezdésén alapul, a fellebbezést a Ket. 100. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki. E határozat a Ket. 73/A. § (3) bekezdése alapján a közlés napján jogerőre emelkedik.

Az adatvédelmi hatósági eljárásnak az Infotv. 60. § (5) bekezdésében megszabott ügyintézési határideje nem került túllépésre, figyelembe véve, hogy a tényállástisztázáshoz szükséges adatok beszerzésére irányult felhívástól azok teljesítéséig terjedő idő az eljárási határidő teltét megszakította.

A határozat bírósági felülvizsgálatának lehetőségét a Ket. 100. § (2) bekezdése biztosítja, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság illetékességét a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 326. § (7) bekezdése alapján állapítottam meg.

A keresetlevél benyújtásának helyét és idejét a Pp. 330. § (2) és (3) bekezdése határozza meg. A tárgyalás tartása iránti kérelem lehetőségéről szóló tájékoztatás a Pp. 338. § (1) és (2) bekezdésén alapul.

A határozat bírósági felülvizsgálati eljárás illetékének mértékét az illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 43. § (3) bekezdése határozza meg. Az illeték előzetes megfizetése alól az Itv. 59. § (1) bekezdése és a 62. § (1) bekezdés h) pontja mentesíti az eljárást kezdeményező felet.

A késedelmi pótlék mértékéről szóló tájékoztatásom az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 165. § (2) bekezdésében foglaltakon alapul. Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 42. § (3) bekezdése szerint „törvény eltérő rendelkezése hiányában a bíróság, ügyészség által kiszabott elárási bírság és rendbírság kivételével az államháztartás központi alrendszerébe tartozó költségvetési szerv által jogerősen kiszabott és meg nem fizetett bírság, valamint a meg nem fizetett bírság miatt jogerősen kiszabott meg nem fizetett késedelmi pótlék köztartozásnak minősül, és adók módjára kell behajtani.”

A Ket. 74. §-a alapján a Zeneiskola a teljesítési határidő lejárta előtt benyújtott kérelmében annak igazolásával kérheti a Hatóságtól a pénzfizetési kötelezettség teljesítésére halasztás vagy a részletekben történő teljesítés (a továbbiakban együtt: fizetési kedvezmény) engedélyezését, hogy rajta kívül álló ok lehetetlenné teszi a határidőre való teljesítést, vagy az számára aránytalan nehézséget jelentene.

A határidő lejárta után az ügyfél – feltéve, hogy a végrehajtást még nem indították meg – az igazolási kérelem egyidejű benyújtásával kérhet fizetési kedvezményt. Ha a Hatóság elutasítja az igazolási kérelmet és a fizetési kedvezmény iránti kérelmet, egyidejűleg dönt a végrehajtás megindításáról is.

A Hatóság feladat- és hatáskörét, valamint illetékességi területét az Infotv. szabályozza.

Budapest, 2014. január 21.

dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár